

Eredeti közlemények

Attitűdváltozások 18-19 éves fiúk körében a „FÜGE” drogprevenációs program hatására

Danku Nóra¹, Hegedűs Attila², Boncz Imre¹

¹Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Egészségbiztosítási Intézet
²„FÜGE” Devianciaprevenációs Központ, Baranya Megyei Drogambulancia

Összefoglalás

Célkitűzés: Kutatásunk célja volt a résztvevő diákok attitűdváltozása alapján a „FÜGE” iskolai drogprevenációs program hatékonyságának feltárása.

Adatok és módszerek: A kutatás a programot befogadó intézmény, a pécsi Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskola diákjai körében végzett standard kérdőíves vizsgálaton alapult. A pre-vizsgálat a program megkezdése előtt, a poszt-vizsgálat a program befejezését követő 10 napon belül történt. A kutatás elemszáma 94 fő. Adatainkat a Microsoft Office Excel 2007 statisztikai szoftverben dolgoztuk fel és T-próbát alkalmaztunk.

Eredmények: A résztvevő diákok válaszait elemezve kiderült, hogy programot követően 52,1%-ról 59,6%-ra nőtt azok aránya, akik mindent tudnak, és 3,2%-ról 2,1%-ra csökkent, akik semmit sem tudnak a drogokról ($p=0,181$). A „FÜGE” program hatására a diákok veszélyérzete a drogok irányába is jelentősen módosult. Szignifikáns változás ($p=0,008$) jelentkezett a marihuána vagy hasis kipróbálását tekintve. Az adott válaszok alapján végzett T-próba szerint szintén szignifikáns különbség mutatkozott a hallucinogén drogok ($p=0,012$) és az amfetamin, speed ($p=0,046$) kipróbálását illetően. Közel szignifikáns ($p=0,071$) összefüggést ismertünk fel az amfetamin, speed alkalmi használatára vonatkozóan. Továbbá szignifikánsan több tanuló véli a herbál drogok kipróbálását ($p=0,001$), alkalmi fogyasztását ($p=0,050$), illetve rendszeres használatát ($p=0,003$) veszélyesebbnek program után, mint azt megelőzően. Azzal az állítással azonban, hogy „nagyon sokat tanultam a foglalkozásokból”, illetve hogy „sok olyan kérdésre kaptam választ, ami már régóta foglalkoztatott” mindössze a diákok kevesebb, mint 7%-a értett egyet.

Következtetések: A „FÜGE” program eredményesnek bizonyult, mivel a résztvevők tudása gyarapodott, veszélyérzetük a drogokkal kapcsolatban változott, ugyanakkor a program információtartalmáról mindössze a diákok közel fele vélekedett pozitívan. Meg kell jegyeznünk, hogy a drogok veszélyeinek ismeretében bekövetkező változások nem feltétlenül járnak együtt a viselkedés, azaz a droghasználat változásával. A programok által kiváltott reakciók és vélemények vonatkozásában számolnunk kell a résztvevők szociokulturális sajátosságaival. Továbbá fontos a program tervezési fázisában a célpopuláció ismerete a befolyásolni szándékolt dimenziók mentén.

Kulcsszavak: drogprevenáció, attitűdvizsgálat.

Attitude change among 18-19 years old boys after „FÜGE” school-drug prevention program

Summary

Aim: The research's goal was to explore the „FÜGE” school-drug prevention program's efficiency based on the students attitude change.

Data and Methods: The research program was made at the Zipernowsky Károly Secondary Technical School with a standard questioner. Pre-test was made 10 days before and post-test 10 days after the program. 94 people participated in the research. We processed our data with the help of MOE 2007 and we prepared a T-test with it.

Results: After analyzing the participating student's answers the results showed that the rate of those, who know everything about drugs have grown from 52,1% to 59,6% and those, who did not know anything decreased from 3,2% to 2,1% ($p=0,181$). The effect of the „FÜGE” program also changed the student's sense of danger regarding drugs significantly. There was a significant change ($p=0,008$) in the trying of marihuana and hashish. Based on the given answer's T-tests there were also significant differences in the test of hallucinogenic drugs ($p=0,012$) and amphetamine, speed ($p=0,046$). There was an almost significant ($p=0,071$) correlation regarding the occasional usage of amphetamine, speed. Furthermore, after the program was made, significantly more students believes that trying ($p=0,001$), using occasionally ($p=0,050$) and using regularly ($p=0,003$) herbal drugs is dangerous. However, less than 7% percent of the students agreed the statements: “I have learned a lot from the occasions.” and “I received answers for a lot of question that I was interested in earlier.”

Conclusion: „FÜGE” program is considered successful, because the participants' knowledge increased, their sense of danger changed, but only half of them had a positive opinion about the program's information-amount. We have to state that the changes in the knowledge about drug usage not necessarily lead to changes in behavior. Regarding the chosen reactions and opinions by the program, we have to consider the participants' sociocultural specialties. Furthermore, the knowledge about the target population is important across the dimensions that we want to influence.

Keywords: drugprevention, attitude research.

Irodalom:

1. Björn H., Ulf G., Salme A. The 2011 ESPAD Report. Substance Use Among Students in 36 European Countries. Stockholm. 2012.
2. www.ndi-szip.hu [2013.11.03.]
3. Paksi B., Demetrovics Zs. A drogprevenációs gyakorlat megismerése. Budapesti iskolai drogprevenációs programok felmérése és értékelése. L'Harmattan, Budapest. 2003.
4. Paksi B., Demetrovics Zs. Drogprevenáció és egészségfejlesztés az iskolában. L'Harmattan, Budapest. 2011.
5. Rácz J. Iskolai drogprevenációs programok eredményessége. Kapocs, 2005; 4 (18): 1-21.
6. Sloboda Z., Stephens RC., Stephens PC. The Adolescent Substance Abuse Prevention Study: A randomized field trial of a universal substance abuse prevention program. Drug Alcohol Dependence. 2009; 102 (1-3): 1-10.
7. Faggiano F., Vigna-Taglianti F., Burkhart G. The effectiveness of a school-based substance abuse prevention program: 18-month follow-up of the EU Dapcluster randomized controlled trial. Drug Alcohol Dependence. 2010; 108 (1-2): 56-64.
8. [Hallgren M.](#), [Andréasson S.](#) The Swedish six-community alcohol and drug prevention trial: Effects on youth drinking. [Drug Alcohol Rev.](#) 2013; 10: 1111-12057.
9. [Guo R.](#), [He Q.](#), [Shi J.](#) Short-term impact of cognition-motivation emotional intelligence resistance skills program on drug use prevention for school students in Wuhan, China. Journal of Huazhong University of Science and Technology-medical Sciences. 2010; 30 (6): 720-725.
10. [Ariza C.](#), [Pérez A.](#), [Sánchez-Martínez F.](#) Evaluation of the effectiveness of a school-based cannabis prevention program. [Drug Alcohol Dependence.](#) 2013; 132 (1-2): 64-257.
11. Ifjúsági és Sportminisztérium. Nemzeti stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására. A kormányzat kábítószer-ellenes stratégiájának koncepcionális alapjai. ISM, Budapest. 2000.
12. Gaal P., Szigeti S., Csere M. Hungary health system review. Health Syst Transit. 2011; 13 (5): 1-266.
13. Gulacsi L, Vas G, Pinter I, Kriszbacher I. Colorectal cancer screening policy in Hungary. Int J Technol Assess Health Care. 2009; 25 (1): 109-110.
14. Boncz I, Nagy J, Sebestyén A. Financing of health care services in Hungary. Eur J Health Econ. 2004; 5 (3): 252-258.
15. Agoston I, Sándor J, Kárpáti K. Economic considerations of HPV vaccination. Prev Med. 2010; 50 (1-2): 93.
16. Hanzel A, Berényi K, Molics B. Az időskori önellátás és a szociális otthoni ellátás kérdései a térdízületi mozgáskorlátozottság szemszögéből, statisztikai analízis. Magyar Epidemiológia. 2012; 9 (2): 119-27.
17. Kriszbacher I, Koppan M, Bodis J. Inflammation, atherosclerosis, and coronary artery disease. N Engl J Med. 2005; 353 (4): 429-30.
18. Tigyiné Pusztafalvi H. Az egészségnevelés intézményesülésének története. Educatio. 2013; 22 (2): 224-234.
19. Jäger A, Tigyiné Pusztafalvi H. Szexuális magatartás vizsgálata a középiskolások körében. Egészség-Akadémia. 2013; 4 (1): 50-58.
20. Bobály V, Tigyiné Pusztafalvi H. Fogyatékkal élők: Ellátás – Életminőség. Egészség-Akadémia. 2013; 4 (1): 67-77.
21. Bury JA. Evaluation: A key tool for improvement? In: Neaman R., Nilson M., Solberg U. eds., Evaluation: a key tool for improving drug prevention. Luxembourg-EMCDDA 2000; 25-32.

22. Morgan M. Evaluation and drug-prevention research: implications of unsuccessful outcomes for programme design. In: Neaman R., Nilson M., Solberg U. eds., Evaluation: a key tool for improving drug prevention. Luxembourg-EMCDDA 2000; 33-39.
23. Uhl A. The limits of evaluation. In: Neaman R, Nilson M., Solberg U. eds., Evaluation: a key tool for improving drug prevention. Luxembourg-EMCDDA 2000; 143-157.
24. Rácz J. A prevenció programok értékelése. Ifjúsági és Sportminisztérium, Budapest. 2001.
25. Bús T. Iskolai prevenció. In: Bíró J. eds., Biopolitika – Dropprevenció. Budapest-L'Harmattan 2006; 103-125.
26. [Tsang SK](#). Parent engagement in youth drug prevention in Chinese families: advancement in program development and evaluation. [Scientific World Journal](#). 2011; 11: 2299-309.
27. National Institute on Drug Abuse. Preventing Drug Use Among Children and Adolescents. A Research-Based Guide for Parents, Educators, and Community Leaders. NIH Publication, Bethesda. 2003.
28. Paksi B. A közoktatási intézmények prevenció kompetenciáinak és tevékenységeinek változásai az utóbbi 5 évben. Addiktológia. 2010; 9 (3): 185-215.
29. Gritz A. Közoktatási intézmények drog-prevenció programjai a főváros XVII. kerületében - tapasztalatok, trendek, dilemmák. Népegészségügy. 2010; 88 (2): 126-130.
30. Molics B, Leidecker E, Endrei D, Gyuró M, Schmidt B, Kránicz J. A fizioterápiás jellegű tevékenységek igénybevételi mutatói a járóbeteg szakellátásban traumatológiai kórképek esetében. Egészség-Akadémia. 2012; 3 (3): 203-11..
31. Jozsa R., Halberg F., Olah A., Amory-Mazaudin C., et al. Chronomics, neuroendocrine feedsideways and the recording and consulting of nowcasts-forecasts of geomagnetics. Biomed Pharmacother. 2005; 59 (1): 24-30.
32. Betlehem J., Kukla A., Deutsch K., Marton-Simora J., Nagy G. The changing face of European healthcare education: The Hungarian experience. Nurse Educ Today. 2009; 29 (2): 240-245.
33. Betlehem J. Hungary is already seeing an exodus of nursing staff. Nursing Times. 2003; 99 (14-5): 17-23.
34. Olah A., Jozsa R., Csernus V., Sandor J., Muller A., Zeman M., Hoogerwerf W., Cornelissen G., Halberg F. Stress, geomagnetic disturbance, infradian and circadian sampling for circulating corticosterone and models of human depression? Neurotox Res. 2008; 13 (2): 85-96.
35. Olah A., Betlehem J., Muller A., Jozsa R. Possible application of animal models for the long-term investigation of shift work of healthcare professionals. J Perinat Neonatal Nurs. 2008; 22 (3): 175-176.
36. Ujvarine AS., Zrinyi M., Toth H., Zekanyne IR., Szogedi I., Betlehem J. Intent to stay in nursing: internal and external migration in Hungary. J Clin Nurs. 2011; 20 (5-6): 882-891.
37. Józsa R., Olah A., Cornélissen G., Csernus V., et al. Circadian and extracircadian exploration during daytime hours of circulating corticosterone and other endocrine chronomes. Biomed Pharmacother. 2005; 59 (S1): S109-S116.
38. Palfi I., Nemeth K., Kerekes Z., Kallai J., Betlehem J. The role of burnout among Hungarian nurses. Int J Nurs Pract. 2008; 14 (1): 19-25.
39. Szabó J., Pék E., Betlehem J. A társas támogatottság jelentősége az egészségi állapot alakulásában. Egészség-Akadémia. 2011; 2 (2): 99-106.